

колкото повѣче сж удобопроходими, толкова повѣче сж тѣ вигодни за развитието на активното негово влияние на другитѣ страни и, напротивъ, толкова по затруднителни за пасивната му отбрана. Тѣзи общи положения се отнасятъ, разбира се, както за сухопѣтнитѣ, така и за морскитѣ граници. Ако морскитѣ брѣгове иматъ по голѣмо протяжение и се очертаватъ съ голѣми извилности, образующи удобни за пристанища заливи; ако сж тѣ населени, промишлени и свързани съ добри водни и сухопѣтни пътища съ вътрѣшността на страната и, най послѣ, ако самитѣ морета откриватъ съобщение съ други пѣкои страни, то такива брѣгове изискватъ голѣми отбранителни мѣрки, нѣ пѣкъ за това тѣ способствуватъ за голѣмото развитие на търговията, а заедно съ това и за образуването на силна флота, която отъ своя страна облѣгчава отбраната. Основаючи се на тѣзи общи положения за значението на границитѣ, на основание приведенитѣ горѣ отношения мѣжду повърхността на Княжеството и неговитѣ сухопѣтни и морски граници, можежъ да кажемъ, че както единитѣ, така и другитѣ не особенно благоприятствуватъ за активното влияние на Княжеството на съседнитѣ страни, а особено сухопѣтнитѣ — западнитѣ и южнитѣ, които се заграждатъ отъ високи и трудно проходимы гори.

Орографически Прѣглѣдъ.¹⁾

Най високата планина въ Княжеството е Рила, която е изворната страна на рѣкитѣ: Марица, Мѣста и Искръ; тя се съединява съ всичкитѣ други планини въ България: Родопитѣ, Витоша, Стара-планина и Осиговската планина.

Родопитѣ сж пространни расклонени планини, които испълавтъ пространството мѣжду рѣкитѣ Мѣста и Марица и Егейско-Море.

Стара-Планина е дълга непрѣкъсната планинска верига, мѣжду рѣката Тимокъ и Черно-море, отъ двѣтѣ страни на която се простирагъ успорѣдно Сѣвернитѣ и Южитѣ прѣдпланини; тя раздѣля Княжеството на двѣ неравни части — Сѣверна и Южна и е изворна страна на рѣкитѣ: Ломъ, Огоста, Малки Искръ, Витъ, Осмъ, Янтра, Камчиата, Тунджа и пр.

Най источната частъ на южнитѣ прѣдпланини се съединява, близо до Черно-Море, посредствомъ Кара-Сарлийската сѣдловина съ крайбрѣжната Странжа-Планина, която отива съ морския брѣгъ близо чакъ до Цариградъ. Отъ сѣверната частъ на Странжа планина къмъ югозападъ, по Турско-Българската граница, излиза единъ планински клонъ, който се простира чакъ до Родопитѣ.

Осиговската планина се намира на границата мѣжду България и Турция.

Витоша заедно съ Люлинъ-Планина заграждатъ Софийското поле откъжъ южната му страна и първата отъ тѣхъ е изворната страна на рѣката Струма.

¹⁾ Подробно описание на планинитѣ въ Княжеството е изложено въ „Топографическата Студия на нашитѣ планини“ отъ Подполковникъ Димитриевиъ, книжка I, II и III отъ Военни Журналъ 1892 година.